

KALLELSE ATT TA LIVET PÅ ALLVAR

Gud frågar efter dig

Kallelsen handlar om att vara medskapare och medmänniska. Luther menade att kallelse finns i alla våra uppgifter och ansvar. Vardagen är viktig och Gud finns mitt i det som sker.

Att vara behövd, att betyda något, att göra skillnad. Vem vill inte uppleva att det är så? Och att höra till, att känna sig vara rätt person på rätt plats. Där och då känns livet meningsfullt. Tanken att varje människa är kallad, ropad på eller efterfrågad av Gud handlar just om det. Att Gud vill ha oss med i det skapande som ständigt pågår.

Gud vill ha en relation med oss. Kallelsetanken är en följd av vad det innebär att Gud vill människor allt gott. Luther säger att vi ska tacka Gud, vare sig mer eller mindre. Då kan vi rikta det tacket i form av uppmärksamhet, omsorg och stöd till medmänniskor, särskilt den medmänniska som är i ett utsatt läge.

Medskapare – det är människor kallade att vara. I Martin Luthers samtid hörde kallelse i första hand till det religiösa livet. Kallelse till kloster eller att bli präst var det som betonades. Kallelse var något som skilde ”religiösa människor” från ”vanliga människor”, de som levde i en vardag utanför kyrka och kloster.

Allt har med Gud att göra

Martin Luther tolkade kallelse annorlunda. Han menade att hela världen, hela samhället och alla platser hade med Gud att göra. Gud hör inte hemma på vissa speciella platser. Gud är större och skapar ständigt nytt överallt genom sin skapelse, inte minst genom människorna. När det står i Bibeln att Gud skapade och såg att det var gott, så gäller det fortfarande. Martin Luther öppnade upp bilden för vad som är heligt, så att också den grå trista vardagen kan ha stråk av helighet. Gud finns mitt i allt och frågar efter oss överallt, där vi är.

Vi skapar tillsammans med Gud

Idag uppfattas kallet ofta som liktydigt med något som vi brinner för och är särskilt engagerade i. Vissa yrken har också benämnts som kall-yrken: präst, officer, läkare och inte minst, sjuksköterska. Det har att göra med Martin Luthers tanke om att kallelsen hade att göra med det gemensamma samhällets uppbyggnad. Att vi kan räcka till för varandra utöver familjens gräns. Att vissa uppgifter handlar om att ställa upp för andra och göra något för det gemensamma bästa. Det är så vi tillsammans med Gud skapar och nyskapar världen, skulle kanske Luther säga.

Omsorg och stöd till medmänniskor

Tanken går tillbaka både på Luthers syn på världen som skapad, hans syn på att människor lever i beroende med

varandra och inte minst hans syn på att vi inte måste förtjäna Guds kärleksfulla blick på oss. Gud vill ha en relation med oss. Kallelsetanken är en följd av vad det innebär att Gud vill människor allt gott. Luther säger att vi ska tacka Gud, vare sig mer eller mindre. Då kan vi rikta det tacket i form av uppmärksamhet, omsorg och stöd till medmänniskor, särskilt den medmänniska som är i ett utsatt läge.

Det stärker relationer mellan människor att stödja varandra i de behov som finns. Det gör vi genom våra vanliga uppgifter och våra vanliga roller. På jobbet som skomakare, mäklare, polis eller truckförare, hemma som mamma, farfar eller barn, på fritiden som fotbollstränare, klassföreläsa, frivillig i besökstjänst, festfixare eller vuxen på lekplatsen. Alltså i alla uppgifter.

Ett sätt att förstå sin vardag

Luther menade att allt ansvar och alla uppgifter som människor har och får i hem, familj, arbete och samhälle bäst kan förstås som kallelser. Att bli kallad leder inte till något annat än det man står i, det är ett sätt att förstå sin vardag. Att Gud finns och verkar genom mig i det jag gör. Men inte riktigt allt kan vara en kallelse. Luther sätter gränsen där medmänsklighet inte utövas. Där människors behov utnyttjas ekonomiskt, socialt eller andligt pågår inte heller medskapandet. I det samhället stöds inte människors goda beroende av varandra. Istället förstörs tilliten.

Vårt rop efter varandra

Luther menar att också de oönskade händelserna i livet kan ses som kallelse, vilket kan låta utmanande. Inte kan väl sjukdom eller död ses som gott? Kanske förstår man den lutherska livssynen bäst som så, att det inte är själva motgången eller olyckan som är kallelsen. Men även dessa

skeenden kan tolkas med tanken kallelse. Gud ropar även i det oönskade och är närvarande där med skapande kraft. Trots smärta och sorg kan det komma mening också ur den delen av livet, ur den erfarenheten. För Luther var fokus på medmänniskan i nöd en viktig riktningsskivare för det kristna livet. Medmänsklighet för människors skull. Kallelse är ibland vårt rop efter varandra, ibland vårt lyssnande till varandra.

Kallelse är en livshållning

Martin Luther skrev inte en systematiserad lära om kallelse. I den meningen finns inte en Luthers kallelselära. Det innebär också att kallelsetanken utvecklats på olika sätt inom den lutherska traditionen. Ibland sägs det att kallelsetanken är den tredje stora upptäckten i den lutherska revolutionen, efter ordet och sakramenten. Det är en livshållning. Luthersk kallelsetanke har däremot ganska lite att göra med att känna sig vara god, eller en upplevelse av ett särskilt av Gud givet uppdrag. Istället är det ett sätt att tänka om livet. Att oavsett var jag befinner mig så behövs jag.

Ett barn är kallat att vara ett barn och är med och skapar familj. En lärare är kallad att kunskapa tillsammans med elever och så vidare. Dessa medmänskliga möten är något som skapar, ibland långt mer än vi visste var möjligt. Kallelse handlar om att bli ropad på till ett möte; trots att det mötet är hur vardagligt som helst, så är det av värde och skapar liv.

Kallelse är att ta livet på allvar

Kallelse har använts också för att underordna människor i en uppfattning om att kallelsen ska lydas. Det har också tolkats som att man ska lyda det överordnade eller den som bestämmer. I ett demokratiskt samhälle är det rimligare att avvisa lydningstolkningen och istället tänka lyhördhet och uppmärksamhet på medmänniskan. Ansvar minskar inte, men kraften att agera medskapande för medmänniskan får stadig grund. Även om tolkningarna skiftar finns några bärande delar i en gemensam luthersk förståelse av ordet. Samtidigt menar många teologer att det är en central punkt i luthersk teologi.

Kallelsetanken är en tanke som tar livet på allvar. Det är en tanke som hjälper oss att ta oss själva på allvar och att ge medmänsklighet ett eget värde samtidigt som det understryker att medmänsklighet finns inte bara av sig självt, det arbetar vi för och stärker varje dag. Vi är där för varandra och Gud är där och ser på oss med varma uppmuntrande ögon.

CECILIA NAHNFELDT

SAMTALSFRÅGOR

Har du någon gång känt dig kallad att göra något? När?

Vad tänker du om att Luther ville koppla kallelse också till det som är negativt?

Vilka möjligheter och risker finns det med att vara lyhörd för andra?